

Dokument na rokovanie

B9-0116/2023

8.2.2023

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázok na ústne zodpovedanie B9-0000/2023
a B9-0000/2023

predložený v súlade s článkom 136 ods. 5 rokovacieho poriadku

o primeranom minimálnom príjme zabezpečujúcom aktívne začlenenie
(2022/2840(RSP))

Guido Reil, Dominique Bilde, Elena Lizzi, Stefania Zambelli
v mene skupiny ID
**Margarita de la Pisa Carrión, Anna Zalewska, Elżbieta Rafalska, Ádám
Kósa, Enikő Gyóri**

Uznesenie Európskeho parlamentu o primeranom minimálnom príjme zabezpečujúcom aktívne začlenenie (2022/2840(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 5 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 156 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
 - so zreteľom na neoficiálny dokument Rakúska, Bulharska, Dánska, Estónska, Fínska, Írska, Lotyšska, Litvy, Malty, Holandska a Švédska pred sociálnym samitom v Porte v máji 2021,
 - so zreteľom na odporúčanie Rady z 24. júna 1992 o spoločných kritériách týkajúcich sa dostatočných zdrojov a sociálnej pomoci v systémoch sociálnej ochrany¹,
 - so zreteľom na odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zabezpečujúcom aktívne začlenenie²,
 - so zreteľom na návrh Komisie z 28. septembra 2022 na odporúčanie Rady o primeranom minimálnom príjme zabezpečujúcom aktívne začlenenie (COM(2022)0490),
 - so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 25/2021 z 8. decembra 2021 s názvom Podpora ESF na boj proti dlhodobej nezamestnanosti: opatrenia musia byť cielenejšie, lepšie prispôbené a monitorované³,
 - so zreteľom na otázky Rade a Komisii o primeranom minimálnom príjme zabezpečujúcom aktívne začlenenie (O-000050/2022 – B9-0000/2023 a O-000051/2022 – B9-0000/2023),
 - so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku
 - so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci,
- A. keďže v roku 2021 bolo 95,4 milióna detí v EÚ ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením⁴;
- B. keďže osoby najviac postihnuté alebo ohrozené chudobou sú osamelé matky, staršie osoby, osoby so zdravotným postihnutím, osoby s nízkou úrovňou vzdelania, osoby trpiace dlhodobými alebo chronickými chorobami, ľudia, ktorí boli dlhodobo

¹ Ú. v. EÚ L 245, 26.8.1992, s. 46.

² Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1.

³ <https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=60158>.

⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20211015-1>.

nezamestnaní alebo dlhodobo neprítomní na trhu práce, a migranti; keďže v roku 2021 bolo 16 % európskych dôchodcov ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením;

- C. keďže v roku 2020 približne 36 miliónov občanov EÚ, čo predstavuje približne 8 % obyvateľstva, nedokázalo primerane vykurovať svoje domovy; keďže približne 6 % obyvateľov EÚ malo v tom istom roku nedoplatky na účtoch za služby spojené s bývaním; keďže v roku 2018 najchudobnejšie európske domácnosti (t. j. domácnosti v najnižšej príjmovej skupine 10 %) vynaložili 8,3 % svojich výdavkov na energiu⁵;
- D. keďže energetická kríza a (zelená) inflácia, ktoré boli spôsobené a podporované politikou a právnymi predpismi EÚ v oblasti klímy a politikou Európskej centrálnej banky v oblasti nízkych úrokových sadzieb a ktoré ešte zhoršila ruská agresia voči Ukrajine, zvýšia počet občanov a domácností postihnutých neistotou a chudobou;
- E. keďže balík Fit for 55 privedie milióny Európanov do energetickej chudoby; keďže rozšírenie systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii na budovy a dopravu znevýhodní domácnosti s nízkymi príjmami, ktoré si nemôžu dovoliť investovať do nákladných, energeticky úsporných renovácií a zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov; keďže táto politika pravdepodobne najviac zasiahne domácnosti s nízkymi príjmami, čo ešte zhorší ich už aj tak neistú situáciu;
- F. keďže nezamestnaní sú vystavení vyššiemu riziku chudoby; keďže zabezpečenie kvalitných pracovných miest pre ľudí je najlepším spôsobom, ako ich vymaniť z chudoby; keďže v tejto súvislosti je na (opätovné) začlenenie ľudí do trhu práce nevyhnutná individualizovaná odborná príprava a rekvalifikácia;
- G. keďže opatrenia na obmedzenie pohybu prijaté v reakcii na pandémiu COVID-19 zhoršili problém dlhodobej nezamestnanosti v EÚ; keďže podľa osobitnej správy Európskeho dvora audítorov č. 25/2021 neboli opatrenia financované z Európskeho sociálneho fondu (ESF) vždy zamerané na dlhodobo nezamestnaných ľudí, a preto neboli vždy zamerané na ich osobitné potreby;
- H. keďže systémy minimálneho príjmu sú definované ako dávky a služby, ktoré spolu tvoria záchrannú sieť pre ľudí, ktorí, či už sú zamestnaní alebo nie, nemajú dostatočné finančné zdroje na zabezpečenie minimálnej životnej úrovne pre seba a od nich závislých osôb⁶;
- I. keďže podľa článku 156 ZFEÚ je poskytovanie a riadenie systémov sociálneho zabezpečenia v právomoci členských štátov, ktorú EÚ koordinuje, ale neharmonizuje; keďže úroveň sociálneho zabezpečenia, ekonomická kapacita a zavedené systémy sociálneho zabezpečenia sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líšia; keďže vnútroštátne záchranné sociálne siete sú veľmi odlišné, a teda nie sú porovnateľné;
- J. keďže systémy zaručeného minimálneho príjmu existujú vo všetkých členských štátoch ako programy podpory príjmu krajnej možnosti zamerané na ochranu nízkopríjmových

⁵ Briefing – Energetická chudoba v EÚ, Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre parlamentné výskumné služby, 4. júla 2022.

⁶ <https://www.caritas.eu/minimum-income-schemes-to-ensure-dignity-for-all>.

domácností pred chudobou; keďže koncepcia týchto systémov sa líši v závislosti od prístupu jednotlivých členských štátov k sociálnej ochrane; keďže rôzne systémy minimálneho príjmu v Európe možno vo všeobecnosti rozdeliť na päť typov⁷;

- K. keďže odhady nepoberania podpory minimálneho príjmu sa zvyčajne pohybujú na úrovni 30 % až 50 % oprávneného obyvateľstva, čo možno vysvetliť faktormi, ako sú nedostatok informácií a zložitosť prístupu⁸;
- L. keďže niektorí ľudia sú schopní a k dispozícii na (opätovne) vstúpiť na trh práce, zatiaľ čo iní nie sú (okamžite) schopní pracovať, ako napríklad ľudia s ťažkým zdravotným postihnutím alebo so zdravotnými problémami⁹;
- berie na vedomie odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zabezpečujúcom aktívne začlenenie; uznáva, že primerané systémy minimálneho príjmu zavedené členskými štátmi môžu pomôcť znížiť chudobu; opätovne potvrdzuje, že sociálna politika by však mala byť vo výlučnej právomoci členských štátov;
 - zdôrazňuje skutočnosť, že chudobu a riziko chudoby možno znížiť len prostredníctvom opatrení členských štátov, ktoré podporujú stabilnú a kvalitnú zamestnanosť a ktoré si vyžadujú politiky zamerané na stabilný hospodársky rast a investície;
 - domnieva sa, že je nevyhnutné, aby boli systémy minimálneho príjmu dobre navrhnuté s cieľom zabezpečiť, aby neodrádzali ľudí od práce ani ich nedoviedli do kruhu závislosti od sociálnych dávok a do pasce chudoby; zastáva názor, že príjem z pravidelnej práce (dokonca aj na úrovni minimálnej mzdy) musí byť vždy vyšší ako suma poskytovaná prostredníctvom podpory minimálneho príjmu, aby sa predišlo odrádzaniu od práce a stimulácii nelegálnej práce;
 - zdôrazňuje, že systémy minimálneho príjmu by sa mali považovať za dočasnú formu podpory a mali by sa vytvárať ako cesty k zamestnaniu, a preto by ich mali sprevádzať aktívne politiky na (opätovné) začlenenie do trhu práce;
 - zdôrazňuje, že systémy minimálneho príjmu sú financované na vnútroštátnej alebo nižšej ako celoštátnej úrovni a zodpovedajú vnútroštátnemu alebo regionálnemu kontextu; zdôrazňuje, že členské štáty sú oprávnené stanovovať a formulovať kritériá oprávnenosti a ukladať podmienky, ako napríklad vylúčenie poberateľov z prijímania dávok v nezamestnanosti alebo zavedenie povinnosti absolvovať povinné vzdelávanie, vykonávať verejné práce alebo prijímať pracovné ponuky;
 - zdôrazňuje, že politické rozhodnutia o systémoch minimálneho príjmu v členských štátoch sa prijímajú na vnútroštátnej, regionálnej alebo dokonca miestnej úrovni a niekedy zahŕňajú aj kombináciu týchto úrovní riadenia; zdôrazňuje, že zavádzanie

⁷ Pracovný dokument – Guaranteed Minimum Income Schemes in Europe: Landscape and Design (Systémy zaručeného minimálneho príjmu v Európe: Krajina a dizajn) (WP/21/179), Medzinárodný menový fond, oddelenie pre fiškálne záležitosti, júl 2021.

⁸ Návrh Komisie z 28. septembra 2022 na odporúčanie Rady o primeranom minimálnom príjme zabezpečujúcom aktívne začlenenie [COM(2022)0490].

⁹ Návrh Komisie z 28. septembra 2022 na odporúčanie Rady o primeranom minimálnom príjme zabezpečujúcom aktívne začlenenie [COM(2022)0490].

systemov minimálneho príjmu na nižších úrovniach riadenia môže prispieť k cielenejšiemu a efektívnejšiemu prístupu vzhľadom na to, že potreby domácností sa v jednotlivých regiónoch členských štátov líšia;

7. konštatuje, že v mnohých členských štátoch je zloženie domácností zásadným hľadiskom pri stanovovaní úrovne podpory a v dôsledku toho sa v týchto krajinách uplatňuje zisťovanie príjmu domácnosti;
8. zastáva názor, že pri výpočte sumy poskytovanej prostredníctvom systémov minimálneho príjmu by sa mali zohľadniť vecné dávky, aby sa zabezpečilo, že celková suma nebude neprimerane vysoká, ale bude odrážať skutočné potreby;
9. domnieva sa, že kritériá prístupu k systémom minimálneho príjmu by mali byť jasné a súdržné, a nabáda členské štáty, aby zjednodušili príslušné administratívne postupy; považuje za dôležité, aby príslušné orgány, centrá a orgány verejnej správy poskytovali potenciálnym poberateľom všetky potrebné informácie a pomáhali im pri predkladaní ich žiadostí o podporu príjmu; nabáda členské štáty, aby sprístupnili digitálne aj nedigitálne nástroje pomoci potenciálnym poberateľom;
10. nabáda členské štáty, aby pravidelne hodnotili svoje systémy minimálneho príjmu a aby ich v prípade potreby aktualizovali tak, aby odrážali životné náklady na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni;
11. zdôrazňuje, že systémy minimálneho príjmu financujú daňoví poplatníci, a preto by sa mali používať transparentne; nabáda členské štáty, aby pozorne monitorovali primeranosť a účinnosť svojich systémov minimálneho príjmu v boji proti chudobe; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam dobrej koordinácie a výmeny informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a agentúrami v oblasti sociálnej ochrany a integrácie do trhu práce;
12. zastáva názor, že podpora kvalitných pracovných miest a udržanie pracovných miest si vyžaduje aktívne politiky trhu práce zahŕňajúce celoživotné vzdelávanie a personalizovanú podporu a poradenstvo; nabáda členské štáty, aby tieto opatrenia prispôsobili individuálnym potrebám a situáciám poberateľov podpory minimálneho príjmu; vyzýva členské štáty, aby v období 2021 – 2027 využívali ESF+ spolu s personalizovaným prístupom na pomoc dlhodobo nezamestnaným;
13. nabáda členské štáty, aby investovali do verejnej starostlivosti o deti s cieľom umožniť ženám zúčastňovať sa na trhu práce;
14. konštatuje, že v niektorých členských štátoch sú systémy minimálneho príjmu financované aj z príspevkov zamestnávateľov a zamestnancov; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité zachovať tieto vnútroštátne prístupy k systémom minimálneho príjmu, ako aj konkurencieschopnosť podnikov a spoločností;
15. domnieva sa, že je nevyhnutné, aby sa fiškálne náklady spojené so systémami minimálneho príjmu starostlivo monitorovali; domnieva sa, že oprávnenosť na poberanie podpory minimálneho príjmu by sa mohla obmedziť, ak sa poberateľ do takéhoto systému zapojil v rámci určitého obdobia alebo dostal určitú sumu podpory;

16. je znepokojený dramaticky rastúcim počtom migrantov a utečencov, ktorí sú poberateľmi podpory v rámci systémov minimálneho príjmu v mnohých členských štátoch, čo je jav, ktorý bol spôsobený a podporovaný neúspešnými migračnými politikami; domnieva sa, že systémy minimálneho príjmu by mohli byť stimulačným faktorom masového prisťahovalectva; vyjadruje znepokojenie nad tým, že toto rastúce finančné zaťaženie oslabí systémy sociálnej ochrany jednotlivých členských štátov;
17. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.